

PALAU

ANTIGUITATS



Carrer Gràcia, 1  
08012 Barcelona

Tel. 932 376 158  
Mòbil 637 454 075

info@palauantiguitats.com  
www.palauantiguitats.com



## Obres mestres del gravat italià

De Raimondi a Piranesi

Gabinet d'Arts Gràfiques  
de Palau Antiguitats

Del 7 de març al 21 de juny de 2013

## Obres mestres del gravat italià

De Raimondi a Piranesi

Del 7 de març al 21 de juny de 2013



PALAU PALAU

ANTIGUITATS

## Obres mestres del gravat italià. De Raimondi a Piranesi

### Col·leccionar gravats

Una col·lecció sempre és el mirall del gust i la sensibilitat del seu propietari, i està íntimament unida a la seva personalitat, tal i com es veu en les grans col·leccions que al llarg del temps s'han anat conformant. Col·leccions que s'han preservat de la dispersió i que amb molta freqüència han passat finalment a ser custodiades per entitats públiques que les estudien i posen a disposició del públic en general.

El col·leccionisme d'estampes és selectiu i refinat i comença de ben antic. Un dels primers noms que es coneixen és el del geògraf, cartògraf i editor d'Ambers, Abraham Ortelius (1527-1598) que va reunir un extraordinari conjunt de xilografies i burins de Dürer en tres volums, i que ell mateix va llegar a J. Collius (1598), passant després, successivament, a les col·leccions de Six, Mariette i del banquer vienès, comte Moriz von Fries (1777-1826) i, en la venda d'aquest últim, les estampes calcogràfiques van ser adquirides pel gabinet de Gravats del Rijksmuseum d'Amsterdam, mentre que, més tard, les xilografies, van entrar a formar part de la col·lecció Rothschild.

Un dels amants del gravat més apassionats que hi ha hagut va ser l'abat francès Michel de Marolles (1600-1681), la importància del seu Gabinet va ser extraordinària. Escriptor, estudiós i traductor d'obres antigues, també va ser conseller artístic de Maria de Mèdici. Posseïa una supèrbia col·lecció d'obres universals, de totes les escoles europees i de diferents èpoques, destacant les de Dürer, entre un conjunt de 123.400 estampes. Les va posar a la venda i per ordre de Colbert, ministre de Lluís XIV, la col·lecció passà a ser un dels pilars del Cabinet des Estampes de la Bibliothèque Nationale de París.

També a París, al llarg de quatre generacions, els Mariette (1630-1774), van ser creadors d'una de les primeres col·leccions d'estampes d'àmbit europeu. Eren comerciants de llibres i gravats, editors, estampadors, estudiosos, protectors i amics dels artistes. La saga dels Mariette estigué formada per Pierre Mariette I i Pierre Mariette II, Jean Mariette, i Pierre Jean Mariette (1694-1774), que va aplegar la sensibilitat i coneixements dels seus avantpassats de tal forma que, als vint anys, ja era un autèntic expert i va ser l'encarregat d'ordenar i classificar la col·lecció del príncep Eugeni de Savoia a Viena. També, amb finalitats semblants, van reclamar els seus serveis l'Emperador Carles VI i el rei Joan V de Portugal. Ell va ser qui fixà les bases per a l'ordenació d'estampes que més tard passaren als fons de l'Albertina de Viena (1717-1718). Una ordenació que a partir de 1777 continuà Adam Bartsch. Mariette, a més va ser un expert en història de l'art i sentia una gran admiració pel gravat italià i concretament del venecià, que estudià detingudament a la seva

tornada de Viena. Al mateix temps mantingué estreta comunicació amb els col·leccionistes contemporanis més interessants. Part de la seva col·lecció que contenia una ingent quantitat d'obres i agafava totes les escoles, fou adquirida en subhasta pública per la Bibliothèque Nationale de París. Un altra col·lecció important i més recent és la del Baró Edmond Rotschild (1845-1934), que donà al Museu del Louvre el 1936.

A Itàlia, el banquer venecià Antonio Maria Zanetti (1720-1791) conservà una col·lecció formada al llarg de tres generacions en les que, a banda del gravat italià, amb exemplars de Raimondi o els mestres venecians, sobresortien les estampes de Lucas de Leyden i Rembrandt, que van ser adquirides a l'important marxant d'estampes holandès, J. Pz. Zoomer († 1724), qui les distribuïa a Venècia; també obres de Callot, Pencil i selectes claroscurs. Els seus hereus van vendre el conjunt al Baró D. Vivant-Denon (1747-1825) i, a la mort d'aquest, la col·lecció es va dispersar.

### Maria Rosa Vives i Piqué

Catedràtica de gravat de la Universitat de Barcelona  
Membre numerari de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts i de Sant Jordi





**MARCANTONIO RAIMONDI (ca. 1480 - ca. 1534) (gravat)**  
**RAFAEL DI SANZIO (1483-1520) (dibuix)**  
*Santa Cecilia amb Maria Magdalena, Sant Pau, Sant Joan i Sant Agustina*  
 Bolonya, circa 1515-1516  
 Buri sobre paper verjurat  
 Paper: 260 x 162 mm.  
 Molt rara. Peça que formà part de la col·lecció del Baró anglès Sir Edward Astley (1729-1802) -membre de la noblesa, parlamentari i gran col·leccionista-, (segell de flor amb cinc pètals als peus de Santa Cecília). Més tard passà a la col·lecció del britànic Charles Sackville Bale (1791-1880), col·leccionista d'art (revers, inicials "CSB").



**GIORGIO MANTOVANO GHISI (1520-1582) (gravat)**  
**GIOVANNI GIACOMO ROSSI (1638-1684) (editor)**  
*Venus i Volcà a la forja*  
 Roma, ca. 1550. Quart estat (de quatre)  
 Buri sobre paper verjurat encolat a un altre paper  
 Paper: 196 x 316 mm.  
 Petjada: 193 x 312 mm.  
 Ref.: Bartsch 54; Heller-Andersen 16; Massari 191.



**GIORGIO MANTOVANO GHISI (1520-1582)**  
**ANTONIO ALLEGRI DA CORREGGIO (1489-1534) (dibuix)**  
*Matrimoni mistic de Santa Caterina*  
 Roma, 1575. Segon estat (de quatre)  
 Buri sobre paper verjurat  
 Paper: 313 x 231 mm.  
 Petjada: 297 x 217 mm.  
 Ref.: Bartsch 11; Heller-Andersen 6; Massari 231.



**AGOSTINO CARRACCI (1557-1602) (gravat)**  
**PAOLO CALIARI "IL VERONESE" (1528-1588) (dibuix)**  
*Matrimoni mistic de Santa Caterina d'Alexandria*  
 Roma, 1582. Segon estat (de dos)  
 Buri sobre paper verjurat  
 Paper: 573 x 404 mm.  
 Petjada: 502 x 342 mm.  
 Ref.: Bohn V, 133, 100.



**FEDERICO BAROCCI (ca. 1535-1612)**  
*L'Anunciació de la Verge*  
 Roma, ca. 1585. Segon estat (de dos)  
 Aiguafort i buri sobre paper verjurat  
 Petjada: 438 x 313 mm.  
 Ref.: Bartsch, XVII, II/II.



**BARTOLOMMEO CORIOLANO (ca. 1599- ca. 1676) (gravat)**  
**GUIDO RENI (1575-1642) (dibuix)**  
*Sibilla amb putti*  
 Bolonya, ca. 1637  
 Xilografia en color verdós sobre paper verjurat  
 Paper: 290 x 194 mm.  
 Petjada: 285 x 190 mm.



**JOSÉ DE RIBERA (1591-1652)**  
**"IL SPAGNOLETO"**  
*Sant Jeroni escoltant la trompeta del Judici Final*  
 Roma, ca. 1621. Primer estat (de cinc)  
 Aiguafort sobre paper verjurat  
 Paper: 320 x 237 mm.  
 Petjada: 317 x 233 mm.  
 Ref.: Brown, 5, I/V.



**GIOVANNI BENEDETTO CASTIGLIONE (1609-1665)**  
**GIOVANNI DOMENICO ROSSI (1623?) (editor)**  
*Diogenes cerca l'Home honest*  
 Roma, ca. 1645-1647. Segon estat  
 Aiguafort sobre paper verjurat amb filigrana de cercle  
 Paper: 242 x 326 mm.  
 Petjada: 220 x 306 mm.  
 Ref.: Bartsch, XXI, 21; Percy 1971, E15; Ferrara d'Amico 1977, 39; Bellini 1982, 16.



**STEFFANO DELLA BELLA (1610-1664)**  
*Portada de la Suite Marines*  
 Roma, 1634. Tercer estat (de quatre)  
 Aiguafort sobre paper verjurat encolat a un altre paper  
 Paper: 131 x 212 mm.  
 Petjada: 128 x 209 mm.  
 Ref.: Lombert 1772, 31; Vesme-Massar 1971, 810; Ortolani 1996, 72.



**SIMONE CANTARINI (1612-1648)**  
*Maria, Josep i el Nen en la fugida a Egipte*  
 Roma, ca. 1640.  
 Aiguafort sobre paper verjurat  
 Petjada: 153 x 195 mm.  
 Paper: 284 x 420 mm.  
 Ref.: Bartsch 7.



**SALVATORE ROSA (1615-1673)**  
*Jansó i el drac*  
 Aiguafort i punta seca sobre paper verjurat amb filigrana d'Agnus Dei dins de cercle i inicials "A-N".  
 Paper: 340 x 213 mm.  
 Ref.: Bartsch 45, 19; Wallace 118.



**CARLO MARATTA (1625-1713)**  
*Matrimoni mistic de Santa Caterina d'Alexandria*  
 Roma, finals segle XVII. Primer estat (de cinc)  
 Aiguafort sobre paper verjurat  
 Petjada: 173 x 130 mm.  
 Ref.: Bartsch, XXI, 93, 10; Bellini, 2, I/V.



**MICHELE GIOVANNI MARESCHI (1696-1743)**  
*Foscarorum aedes ad levam...*  
 Vista de canals venecians  
 Venècia, ca. 1730-1740  
 Aiguafort i buri sobre paper verjurat venecià amb filigrana de tres llunes  
 Paper: 405 x 530 mm.  
 Petjada: 335 x 435 mm.  
 Ref.: Succi, I, 15.



**ANTONIO CANAL "IL CANALETTO" (1697-1768)**  
*Vista de ciutat des de la riba del riu*  
 Venècia, ca. 1740-1750.  
 Primer estat (de dos)  
 Aiguafort sobre paper verjurat  
 Paper: 295 x 426 mm.  
 Ref.: Bromberg 9 I/II; De Vesme 9.



**GIOVANNI BATTISTA TIEPOLO (1696-1770)**  
*Capricci*  
 Roma, 1743.  
 Edició de Girolamo Manfrin, 1785  
 Sèrie completa de 10 estampes  
 Aiguafort i paper verjurat amb filigrana "R"  
 Paper: 133 / 142 x 172 / 180 mm.  
 Ref.: Ricci 29/38; Succi 41/50.



**GIOVANNI BATTISTA PIRANESI (1720-1778)**  
*Carceri d'invenzione*  
 Roma, 1760. Segona edició  
 Sèrie completa de 16 estampes  
 Aiguafort sobre paper verjurat  
 Paper: 545 x 795 mm.  
 Petjades variables.  
 Ref.: Focillon 24; Wilton-Ely 26; Taschen 110.